
**Kuram ve Uygulamada
SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ**

Social Sciences: Theory & Practice

ISSN: 2619-9408

Geliş/Received: 02.08.2024 Kabul/Accepted: 24.04.2025

Makale Türü: Araştırma

**Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Anlatma Becerileriyle İlgili Yapılan Lisansüstü
Tezlerin Sistematiik Olarak İncelenmesi***

Birce SERBES*

Erkan AYDIN**

ÖZ

Bu çalışmanın amacı 2006-2023 yılları arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında anlatma becerileri ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin derlenip sistematiik olarak incelenmesidir. Çalışmada sistematiik analiz yöntemi kullanılmıştır. Çalışma materyalini, 2006-2023 yılları arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında yapılmış anlatma becerileri (yazma ve konuşma) ile ilgili toplam 102 lisansüstü çalışması oluşturmaktadır. Verilerin toplanması sürecinde öncelikle Yabancılara Türkçe öğretimi alanında anlatma becerileri ile ilgili yapılan tez çalışmalarına ulaşmak amacıyla YÖKTEZ veri tabanı taranmıştır. Ulaşılan çalışmalar kategorik çözümleme yöntemiyle irdelenmiştir. Elde edilen veri analizlerine göre her iki beceri alanında da en fazla çalışılan konunun Ölçme ve Değerlendirme olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmalar yöntemlerine göre incelendiğinde deneysel ve tarama deseninin daha sık kullanıldığı; çalışmaların örneklem seçim yöntemlerine bakıldığında ise büyük çoğunluğunda seçim yöntemlerine yer verilmediği tespit edilmiştir. Her iki beceri alanında da en çok tercih edilen hedef grupların uluslararası öğrenciler olduğu; hedef grupların dil yeterlikleri incelendiğinde ise en çok tercih edilen dil yeterliğinin B2 olduğu görülmüştür. Çalışmaların veri toplama araçlarına bakıldığında her iki beceri alanında da doküman incelemesinin ağırlıkta olduğu; çalışmalar veri analizi açısından incelendiğinde ise betimsel istatistik ve içerik analizinin daha sık kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. En fazla çalışmanın İstanbul Üniversitesi ve Gazi Üniversitesinde olduğu; en fazla kullanılan anahtar kelimelerin “Yazma Becerisi” ve “Konuşma Becerisi” olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe öğretimi, anlatma becerileri, konuşma becerisi, yazma becerisi.

**Systematic Review of the Graduate Theses on Narration Skills in the Field of Teaching
Turkish to Foreigners**

ABSTRACT

The aim of this study is to compile and systematically examine the postgraduate theses on narrative skills in the field of Teaching Turkish to Foreigners between 2006-2023. Systematic analysis method was used in the study. The study material consists of a total of 102 postgraduate studies on narrative skills (writing and speaking) in the field of Teaching Turkish to Foreigners between 2006-2023. In the process of data collection, first of all, YÖKTEZ database was scanned in order to reach the thesis studies on narration skills in the field of teaching Turkish to foreigners. The studies were analyzed by categorical analysis method. According to the data analysis, it was concluded that the most

Atıf Bilgisi: Serbes, B. ve Aydın, E. (2025). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında anlatma becerileriyle ilgili yapılan lisansüstü tezlerin sistematiik olarak incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 180-199. Doi: 10.48066/kusob.1527218

* Yüksek lisans öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, birceserbes@gmail.com, ORCID: orcid.org/0009-0006-5633-8723

** Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, erkanaydin@aksaray.edu.tr, ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6452-6058

studied topic in both skills was Measurement and Evaluation. When the studies were analyzed according to their methods, it was found that experimental and survey designs were used more frequently; when the sample selection methods of the studies were examined, it was determined that the majority of the studies did not include selection methods. In both skill areas, the most preferred target groups were international students; when the language proficiency of the target groups was analyzed, it was seen that the most preferred language proficiency was B2. When the data collection tools of the studies were examined, it was concluded that document analysis was predominant in both skill areas; when the studies were analyzed in terms of data analysis, it was concluded that descriptive statistics and content analysis were used more frequently. It can be said that the most studies were conducted at Istanbul University and Gazi University; the most used keywords were "Writing Skill" and "Speaking Skill".

Keywords: Teaching Turkish to foreigners, expression skills, speaking skills, writing skills.

Giriş

Dil becerileri dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dörde ayrılmaktadır. Bunlardan dinleme ve okuma becerileri alıcı beceriler; konuşma ve yazma becerileri ise verici beceriler başlığı altında tasnif edilmektedir. Sever'e (1998) göre dinleme ve okuma bir anlama; konuşma ve yazma da bir anlatma eylemidir. Herhangi bir dilde yeterli olma durumu; bireyin anlama ve anlatmaya dayalı temel dil becerilerini etkin kullanabilmesi ile değerlendirilir (Karatay, 2011: 21). Yabancı dil öğretimi de bu dört temel dil becerisi üzerine kuruludur.

Anlatma becerilerinden biri olan konuşma "ana malzemesi söz olan, kişinin fiziksel, zihinsel, psikolojik süreçlerine bağlı olarak oluşturulan ve ortaya çıktığında kişiye sosyallik kazandıran bir beceridir" (Kemiksiz, 2016: 41). Yabancı dil öğretiminin de en önemli amaçlarından biri öğrencilerin hedef dili dil kurallarına göre konuşabilmeleridir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma eğitimi başlarken ilk yapılacak çalışmalardan birisi, öğrencilerin bildikleri dil ile bilmedikleri dil arasında bağlantı kurmak olacaktır. Bunun en iyi yolu, öğrencilerin öğrendikleri dil ile kendi dilleri arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri açıklamalarıdır. Bu, öğrencilerin Türk dilini genel olarak tanımlarını ve kendi bildikleri dil yapılarını temel alarak diğer dili anlamalarını sağlayacaktır (Köksal ve Pestil, 2014: 305-306).

Anlatma becerilerinden bir diğeri de yazma becerisidir. Yaman'a (2013: 83) göre yazma; düşündüklerimizi, duyduklarımızı, gördüklerimizi, hayallerimizi, hissettiklerimizi, kısacası yaşadıklarımızı birtakım semboller aracılığıyla başkalarına anlatma işidir. Yabancı dil öğretiminde yazma becerisini geliştirmedeki amaç da öğrencinin duyu ve düşüncelerini, duyduklarını, gördüklerini ve isteklerini, hedef dilin kurallarına uygun bir şekilde yazıya aktarmasını sağlamaktır. Yazma öğretiminin etkin bir biçimde yapılabilmesi ve öğrencilerde bu becerinin istenen seviyeye ulaşabilmesi için öncelikle dinleme, konuşma ve okuma beceri süreçlerinin doğru olarak planlanması ve uygulanmış olması gerekir (İlter, 2002). Bu bakımdan konuşma becerisi ile yazma becerisi arasında önemli bir ilişki bulunmaktadır. İnsanlar birbirleri ile olan etkileşimlerinde kendilerini ifade edebilmek adına bu iki beceriye ihtiyaç duyarlar.

Alan yazını incelendiğinde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında konuşma ve yazma becerileri ile ilgili yapılmış farklı çalışmalar mevcuttur (Göçer, 2015; Taşköprü, 2017; Keser, 2018; Kızıldağ, 2018; Azizoğlu, Demirtaş-Tolaman & Tulumcu, 2019; Uysal & Zorpuzan, 2021). Bu çalışmaların yanı sıra yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi üzerine yapılmış lisansüstü çalışmaların incelendiği araştırmaların olduğu da görülmektedir. Örneğin Büyükkiz (2014) lisansüstü tezleri yıllara, konularına, yöntemlerine ve çalışılan dil becerilerine göre tespit etmeye çalışmıştır. Çalışmada yüksek lisans düzeyindeki tezlerin çoğunlukta olduğu ve en çok tezin 2006-2012 yıllarında hazırlandığı; en çok işlenen konunun dil bilgisi yanlışları olduğu ve betimsel nitelikli çalışmaların sayıca fazla olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca tezler dil becerilerine göre de incelenmiş ve büyük oranda yazma becerisi çalışıldığı görülmüştür. Ercan (2014), çalışmaları lisansüstü eğitim düzeyi, yılları, üniversiteleri, ana bilim dalları,

danışmanları, konu alanları, yöntemleri, evren-örneklem-çalışma grupları, örneklem seçim teknikleri, veri toplama araçları, veri çözümleme biçimleri ve sunulan öneriler açısından ele alıp incelemiştir. Araştırma sonucunda tezlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu; en fazla tezin 2010 yılında hazırlandığı; araştırma kapsamındaki 118 tezin 21 farklı üniversitede ve ağırlıklı olarak Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı ile Yabancılar Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalında tamamlandığı; tezlere en çok profesör doktorların danışmanlık yaptığı; tezlerde en fazla çalışılan konunun dil bilgisi öğretimi olduğu; tezlerin çoğunlukla nitel araştırmalardan oluştuğu ve örneklem grubunun daha çok kitaplar ve öğrencilerden seçildiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca çalışmalarda ağırlıklı olarak seçkisiz örneklemenin kullanıldığı; en fazla tercih edilen veri toplama aracının anket; en fazla kullanılan veri çözümleme biçiminin ise betimsel istatistik olduğu tespit edilmiştir. Tezlerin sunulan önerilere göre dağılımı incelendiğinde ise "Etkili bir dil öğretimi gerçekleştirmek için kültür öğretiminin de yapılması gereklidir." ifadesinin en sık dile getirilen öneri olduğu ifade edilmiştir. Türkben (2018) yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan lisansüstü çalışmaları üniversitelere, türüne, yılına, konusuna, kullanılan yöntemine, örneklem büyüklüğüne, veri toplama araçlarına ve verilerin analiz yöntemlerine göre incelemiştir. Araştırmada yabancılar Türkçe öğretimi ile ilgili en fazla araştırmanın Gazi Üniversitesinde hazırlandığı; en fazla araştırmanın 2011-2015 yılları arasında yapıldığı; tezlerde en sık işlenen konuların ders kitabı incelemeleri, dil bilgisi öğretimi ve materyal hazırlama olduğu; tezlerin çoğunluğunda betimsel nitelikli çalışmaların yer aldığı ve nitel çalışmaların sayıca fazla olduğu; tezlerin örneklem büyüklüğünün 11-30 ve 31-300 arası seçildiği; kullanılan veri toplama araçlarına bakıldığı zaman doküman ve hazırlanmış ölçek, test ve anket gibi araçların kullanıldığı; veri analizi açısından incelendiği zaman nitel veri analiz tekniklerinin daha fazla kullanıldığı tespit edilmiştir. Dönmez (2024) ise yabancı dil olarak Türkçe öğretimi üzerine yazılmış lisansüstü tezleri yayım yılına, yayım sağlayan üniversitelere, içeriğinde kullanılan yöntemlere ve konuları bakımından incelemiştir. Araştırmada 2020-2023 yılları arasında ulaşılan çalışmaların çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu ve en fazla tezin 2022 yılında yayımlandığı; en çok yayın üreten üniversitenin Hacettepe Üniversitesi olduğu; araştırmaların büyük bir bölümünde nitel araştırma yönteminin kullanıldığı ve en çok kitap veya setlerin öğretim niteliklerinin incelendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde temel becerilerine yönelik yapılan tezlerin sistematik olarak incelenmesine yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bakımdan araştırmada alan yazındaki bu eksikliği doldurmak için anlatma becerilerinde (konuşma ve yazma) yapılan tezler incelenmiştir. Mevcut araştırmanın amaçlarına en yakın çalışmanın Dönmez (2024) tarafından yapıldığı tespit edilmiştir. Ancak bu çalışmadan ayrılan bazı yönleri bulunmaktadır. Dönmez'in (2024) çalışmasından farklı olarak, mevcut araştırma; anlatma becerisi üzerine yapılan tezlerde veri toplama süreçlerinin, örneklem seçim yöntemlerinin, örneklem gruplarının dil yeterliliklerinin, veri analiz yöntemlerinin ve anahtar kelimelerin sıklığının incelenmesine odaklanmaktadır. Bu yönleriyle mevcut çalışma, diğer araştırmalardan (Büyükkiz, 2024; Türkben, 2018; Dönmez, 2024) farklılık göstermektedir. Son 10 yılda, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi üzerine yapılan tezlerde ciddi bir artış görülmektedir. Bu tezlerin yönelimleri ve çeşitli değişkenlerinin incelenmesinin, alan yazına önemli katkılar sağlayacağı varsayılmaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın amacı 2006-2023 yılları arasında Yabancılar Türkçe Öğretimi alanında anlatma becerileri ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin derlenip incelenmesidir. Yapılan çalışmaların yıllarına, konularına, modellerine, örneklem grubu seçim yöntemlerine, örneklem gruplarına, örneklem gruplarının dil yeterliliklerinin kullanım sıklığına, veri toplama araçlarına, veri analiz tekniklerine, üniversitelere ve kullanılan anahtar kelimelerin kullanım sıklığına göre dağılımları tespit edilmeye çalışılmış ve aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Yabancılar Türkçe öğretimi alanında yazma ve konuşma ile ilgili lisansüstü çalışmaların yıllara göre dağılımı nasıldır?

2. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yazma ve konuşma ile ilgili lisansüstü çalışmaların *konularına göre dağılımı* nasıldır?
3. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yazma ve konuşma ile ilgili lisansüstü çalışmaların *modellerine göre dağılımı* nasıldır?
4. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yazma ve konuşma ile ilgili lisansüstü çalışmaların *örneklem seçim yöntemlerine göre dağılımı* nasıldır?
5. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yazma ve konuşma ile ilgili lisansüstü çalışmaların *örneklem gruplarına göre dağılımı* nasıldır?
6. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yazma ve konuşma ile ilgili lisansüstü çalışmaların *örneklem gruplarının dil yeterliklerinin kullanım sıklığına göre dağılımı* nasıldır?
7. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yazma ve konuşma ile ilgili lisansüstü çalışmaların *veri toplama araçlarına göre dağılımı* nasıldır?
8. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yazma ve konuşma ile ilgili lisansüstü çalışmaların *veri analiz yöntemlerine göre dağılımı* nasıldır?
9. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yazma ve konuşma ile ilgili lisansüstü çalışmaların *üniversitelere göre dağılımı* nasıldır?
10. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yazma ve konuşma ile ilgili lisansüstü çalışmaların *anahtar kelimelerinin kullanım sıklığına göre dağılımı* nasıldır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, sistematik analiz yöntemi kullanılmıştır. Sistematik analiz yöntemi, araştırmanın amaç ve sorularına yönelik alanyazının detaylı ve sistematik bir şekilde taranmasını ve analiz edilmesini hedeflemektedir (Tranfield, Denyer & Smart, 2003). Bu yöntem aracılığıyla yabancılara Türkçe öğretimi alanında yazma ve konuşma ile ilgili lisansüstü çalışmalar incelenmiş ve yapılan çalışmaların yıllarına, konularına, modellerine, örneklem grubu seçim yöntemlerine, örneklem gruplarına, örneklem gruplarının dil yeterliklerine, veri toplama araçlarına, veri analiz tekniklerine, üniversitelere ve kullanılan anahtar kelimelere göre dağılımları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Çalışma Materyali

Bu araştırmanın çalışma materyalini 2006-2023 yılları arasında Yabancılara Türkçe öğretimi alanında anlatma becerileri (yazma ve konuşma) ile ilgili yapılan toplam 102 yüksek lisans ve doktora tez çalışması oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada, Yabancılara Türkçe öğretimi alanında anlatma becerileri ile ilgili yapılan tez çalışmalarına ulaşmak amacıyla YÖK-TEZ veri tabanı taranmıştır. Yapılan çalışmalara ulaşmak için taramalarda sadece “Yabancılara Türkçe Öğretimi”, “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi”, “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi” ve “Yazma” ve “Konuşma” başlıkları öncelenmiştir. Bu kapsamda toplam 102 çalışmaya ulaşılmıştır. Ulaşılan çalışmalar doküman incelemesi yöntemi ile irdelenmiştir. “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım & Şimşek, 2018: 189). Araştırma kapsamında, 2006-2023 yılları arasında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde anlatma becerileri üzerine hazırlanmış lisansüstü tezler dahil edilmiştir. Çalışmaya, makaleler, bildiriler, kitaplar ve kitap bölümleri ise dâhil edilmemiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma verileri, içerik çözümlemesi türlerinden kategorik çözümleme yapılarak analiz edilmiştir. Kategorik çözümleme bir mesajın birimlere bölünerek önceden saptanmış veya inceleme sırasında eklenen ölçütlere göre kategoriler halinde gruplandırılması olarak ifade edilmektedir (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Bu çözümleme yönteminde her bir kategorinin frekansı sayılır ve yüzde veya oran şeklinde verilir. Böylece hangi kategorinin daha yoğun ya da önemli olduğuna ilişkin bilgi elde edilebilmektedir (Sezgin ve Sönmez, 2018).

Verilerin analizi sırasında mevcut araştırmanın veri analizi sürecine benzer makalelerden yararlanılarak bir form oluşturulmuş ve bu forma uygun olarak kodlamalar yapılmıştır (Büyükkız, 2014; Türkben, 2018). Kodlamalar iki araştırmacı tarafından yapılmıştır. Kodlayıcılar arasında görüş ayrılığı olmamıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, yabancılara Türkçe öğretimi alanında anlatma becerileri ile ilgili çalışmaların yıllarına, konularına, modellerine, örneklem grubu seçim yöntemlerine, örneklem gruplarına, örneklem gruplarının dil yeterliklerinin kullanım sıklığına, veri toplama araçlarına, veri analiz tekniklerine, üniversitelere ve kullanılan anahtar kelimelerin kullanım sıklığına göre dağılımları yer almaktadır.

Konuşma Becerisi ile İlgili Yapılan Tezlerin İncelenmesi

Tablo 1. Çalışmaların yıllarına göre dağılımı

Yıl	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
2007	1	1,88	-	0	1
2013	1	1,88	-	0	1
2014	1	1,88	1	14,28	2
2015	2	3,77	-	0	2
2017	4	7,54	-	0	4
2018	7	13,20	1	14,28	8
2019	11	20,75	1	14,28	12
2020	5	9,43	-	0	5
2021	8	15,09	3	42,85	11
2022	8	15,09	1	14,28	9
2023	5	9,43	-	0	5
TOPLAM	53	100	7	100	60

Tablo 1 incelendiğinde 2007-2023 yılları arasında konuşma ile ilgili toplam 60 adet tez çalışması yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. En fazla tez çalışmasının 2019 (%20); en az tez çalışmasının ise 2007 (%1,66) ve 2013 (%1,66) yıllarında yapıldığı görülmektedir.

Tablo 2. Çalışmaların konularına göre dağılımı

Konu	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Konuşma Kaygısı	9	16,98	-	0	9
Konuşma Becerisini Geliştirmeye Yönelik	8	15,09	1	14,28	9
Ölçme ve Değerlendirme	19	35,84	1	14,28	20

Aktif Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	13	24,52	5	71,42	18
Konuşma Becerisiyle İlgili Karşılaşılan Sorunlar	3	5,66	-	0	3
Konuşma Becerisiyle İlgili Öğrenci/ Öğretmen Görüşleri	1	1,88	-	0	1
TOPLAM	53	100	7	100	60

Tablo 2’de sunulan bulgulara göre çalışmaların konularına göre dağılımı incelendiğinde en fazla çalışılan konunun Ölçme ve Değerlendirme (%33,33); en az çalışılan konunun ise Konuşma Becerisiyle İlgili Öğrenci/Öğretmen Görüşleri (%1,66) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3. Çalışmaların modellerine göre dağılımı

Araştırmanın Modeli	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Durum	1	1,88	-	0	1
Tarama	18	33,96	2	3,77	20
Deneyisel	5	9,43	-	0	5
Ardışık-sıralı	1	1,88	1	1,88	2
Karşılaştırmalı araştırma deseni	1	1,88	-	0	1
Karma-keşfedici	1	1,88	-	0	1
Karma-açıklayıcı	2	3,77	-	0	2
Eylem araştırması	-		2	3,77	2
Korelasyonel desen	1	1,88	-	0	1
Eş zamanlı üçgenleme	1	1,88	-	0	1
Yakınsak paralel desen	2	3,77	-	0	2
Desen belirtilmemiş	20	37,73	2	3,77	22
TOPLAM	53	100	7	100	60

Tablo 3 incelendiğinde çalışmalarda en çok tarama deseninin (%33,33); en az durum deseninin (%1,66) kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 4. Çalışmaların örneklem seçim yöntemlerine göre dağılımı

Örneklem Yöntemleri	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Seçkisiz (random) örneklem	8	15,09	2	28,57	10
Seçkisiz olmayan örneklem	9	16,98	1	14,28	10
Tesadüfi küme örneklem	2	3,77	-	0	2
Belirtilmemiş	34	64,15	4	57,14	38
TOPLAM	53	100	7	100	60

Tablo 4 incelendiğinde seçkisiz (random) (%16,66) ve seçkisiz olmayan örneklemenin (%16,66) kullanım sıklığının eşit olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Çalışmaların örneklem gruplarına göre dağılımı

Örneklem Grubu	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Materyaller (ders kitapları, ders içerikleri, eserler, sınavlar vb.)	13	24,52	1	14,28	14
Ana dili Türkçe olan gönüllüler	1	1,88	-	0	1
Uluslararası öğrenciler	36	67,92	4	57,14	39

Ortaokul öğrencileri	3	5,66	-	0	3
Öğretmenler	-	0	2	28,57	2
TOPLAM	53	100	7	100	60

Tablo 5 incelendiğinde en fazla çalışmanın uluslararası öğrencilerle (%64,99); en az çalışmanın ise ana dili Türkçe olan gönüllülerle (%1,66) yapıldığı görülmektedir.

Tablo 6. Çalışmaların örneklem gruplarının dil yeterliklerinin kullanım sıklığına göre dağılımı

Dil Yeterlikleri	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
A1	7	9,45	2	25	9
A2	9	12,16	2	25	11
B1	14	18,91	1	12,25	15
B2	15	20,27	2	25	17
C1	8	10,81	1	12,25	9
Belirtilmemiş	21	28,37	-	0	21
TOPLAM	74	100	8	100	82

Tablo 6 incelendiğinde, çalışmalarda en fazla B2 (%20,73); en az A1 (%10,97) ve C1(%10,97) dil yeterliğinin tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 7. Çalışmaların veri toplama araçlarına göre dağılımı

Veri Toplama Araçları	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Test	1	1,88	-	0	1
Anket	7	13,20	-	0	7
Doküman	20	37,73	1	14,28	21
Ölçek/envanter	13	24,52	3	42,85	16
Görüşme/mülakat	5	9,43	2	28,57	7
Karma veri toplama araçları	7	13,20	1	14,28	8
TOPLAM	53	100	7	100	60

Tablo 7 incelendiğinde, çalışmalarda en çok doküman inceleme yönteminin (%34,99); en az görüşme yönteminin (%1,66) kullanıldığı görülmüştür.

Tablo 8. Çalışmaların veri analiz yöntemlerine göre dağılımı

Veri Analiz Yöntemleri	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Betimsel istatistik	24	45,28	4	57,14	28
Betimsel analiz	11	20,75	1	14,28	12
İçerik analizi	18	33,96	2	28,57	20
TOPLAM	53	100	7	100	60

Tablo 8 incelendiğinde, çalışmalarda veri analiz yöntemlerinden en çok betimsel istatistiğin (%46,66); en az betimsel analizin (%19,99) kullanıldığı görülmüştür.

Tablo 9. Çalışmaların üniversitelere göre dağılımı

Üniversite Adı	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Gazi Üniversitesi	5	9,43	1	14,28	6
Bartın Üniversitesi	1	1,88	-	0	1
Ankara Üniversitesi	2	3,77	-	0	2
Erciyes Üniversitesi	-	0	1	14,28	1
Kocaeli Üniversitesi	1	1,88	-	0	1
İstanbul Üniversitesi	7	13,20	1	14,28	8
Sakarya Üniversitesi	1	1,88	-	0	1
Boğaziçi Üniversitesi	1	1,88	-	0	1

Marmara Üniversitesi	-	0	1	14,28	1
Kırıkkale Üniversitesi	1	1,88	-	0	1
Hacettepe Üniversitesi	5	9,43	2	28,57	7
Gaziantep Üniversitesi	1	1,88	-	0	1
Pamukkale Üniversitesi	1	1,88	-	0	1
Dokuz Eylül Üniversitesi	3	5,66	-	0	3
Bursa Uludağ Üniversitesi	3	5,66	-	0	3
Yıldız Teknik Üniversitesi	5	9,43	-	0	5
İstanbul Aydın Üniversitesi	1	1,88	-	0	1
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	1,88	-	0	1
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	1	1,88	-	0	1
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	1	1,88	-	0	1
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2	3,77	-	0	2
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	4	7,54	1	14,28	4
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	5	9,43	-	0	5
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	1	1,88	-	0	1
TOPLAM	53	100	7	100	60

Tablo 9’da sunulan bulgulara göre çalışmaların üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde en fazla tez çalışmasının İstanbul Üniversitesinde (%13,33) olduğu görülmüştür.

Tablo 10. Çalışmaların anahtar kelimelerinin kullanım sıklığına göre dağılımı

Anahtar Kelimeler	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Film	1	0,49	-	0	1
Oyun	2	0,98	-	0	2
Kaygı	-	0	1	3,33	1
Rubrik	1	0,49	-	0	1
Türkçe	2	0,98	1	3,33	3
Arapça	1	0,49	-	0	1
Cezayir	1	0,49	-	0	1
Ana Dil	1	0,49	-	0	1
Etkinlik	2	0,98	-	0	2
Yöntem	1	0,49	-	0	1
Görseller	1	0,49	-	0	1
İkinci Dil	-	0	1	3,33	1
Konuşma	8	3,92	1	3,33	9
ADOÇEP	1	0,49	-	0	1
Güçlükler	1	0,49	-	0	1
Menschen	1	0,49	-	0	1
Etkileşimli	1	0,49	-	0	1
Ders Kitabı	3	1,47	-	0	3
Second Life	1	0,49	-	0	1
Yabancı Dil	2	0,98	-	0	2
Kalıp Sözler	2	0,98	1	3,33	3
Öz Yeterlilik	1	0,49	1	3,33	2
Biçim Bilgisi	1	0,49	-	0	1
Eğitsel Oyun	1	0,49	-	0	1
Dil Becerileri	3	1,47	-	0	3
Temel Seviye	2	0,98	-	0	2
Sınıf Söylemi	1	0,49	-	0	1
Konuşma Dili	-	0	1	3,33	1
İzlençe Örneği	-	0	1	3,33	1
Türkçe Eğitimi	1	0,49	-	0	1
Etkinlik Türleri	1	0,49	-	0	1
İletişimsel Yeti	1	0,49	-	0	1
New Headway	1	0,49	-	0	1
Çinli Öğrenciler	1	0,49	-	0	1
Yaratıcı Drama	2	0,98	-	0	2

Konuşma Yetisi	-	0	1	3,33	1
Ahıskalı Türkler	1	0,49	-	0	1
Türkçe Öğretimi	2	0,98	-	0	2
Drama Yöntemi	-	0	1	3,33	1
Kelime Öğretimi	1	0,49	-	0	1
İletişim Oyunları	1	0,49	-	0	1
Konuşma Sınavı	-	0	1	3,33	1
Öğrenci Görüşleri	-	0	1	3,33	1
Konuşma Eğitimi	1	0,49	-	0	1
Katkısız Eylemler	1	0,49	-	0	1
İkinci Dil Edinimi	2	0,98	-	0	2
Sınıf İçi Etkileşim	1	0,49	-	0	1
Sınıf Dışı Öğretim	1	0,49	-	0	1
Konuşma Kaygısı	9	4,41	-	0	9
Konuşma Becerisi	31	15,19	4	13,33	35
İletişim Stratejileri	1	0,49	-	0	1
Yedi İklim Türkçe	1	0,49	-	0	1
Gerçeğe Uygunluk	1	0,49	-	0	1
Suriyeli Öğrenciler	1	0,49	-	0	1
İletişimsel Yöntem	1	0,49	-	0	1
Materyal Tasarımı	2	0,98	-	0	2
Yansıtıcı Düşünme	-	0	1	3,33	1
Konuşma Öğretimi	1	0,49	-	0	1
Konuşma Kalıpları	1	0,49	-	0	1
Hazırlıklı Konuşma	1	0,49	-	0	1
Üretimsel Konuşma	1	0,49	-	0	1
Öğrenme Stratejileri	1	0,49	-	0	1
Etkileşim Stratejileri	-	0	1	3,33	1
İletişimsel Yaklaşım	-	0	1	3,33	1
Yabancı Dil Kaygısı	1	0,49	-	0	1
Konuşma Stratejileri	2	0,98	-	0	2
Video Tabanlı Sınav	1	0,49	-	0	1
Anlamsal Saydamlık	1	0,49	-	0	1
Hazırlıksız Konuşma	1	0,49	-	0	1
Yabancı Dil Öğretimi	5	2,45	-	0	5
Konuşma Etkinlikleri	2	0,98	-	0	2
Türkçenin Söz Varlığı	1	0,49	-	0	1
Dil Öğretim Teknikleri	1	0,49	-	0	1
Türkçe Öğretim Setleri	1	0,49	-	0	1
Gazi TÖMER Kitapları	1	0,49	-	0	1
Yabancılar İçin Türkçe	1	0,49	-	0	1
İletişimsel Dil Öğretimi	1	0,49	-	0	1
Görev Odaklı Yaklaşım	1	0,49	1	3,33	2
Dil Öğrenme Stratejileri	1	0,49	-	0	1
Konuşma Çözümlemesi	-	0	1	3,33	1
Sözlü İletişim Stratejileri	1	0,49	-	0	1
İkinci Dil Olarak Türkçe	-	0	1	3,33	1
Ölçme ve Değerlendirme	4	1,96	1	3,33	5
Maskelenmiş Çağrıştırma	1	0,49	-	0	1
Kalıp İfadelerin İşlenmesi	1	0,49	-	0	1
Konuşma Halkası Tekniği	1	0,49	-	0	1
3B Sanal Öğrenme Ortamı	1	0,49	-	0	1
Dil Öğrenme Motivasyonu	1	0,49	-	0	1
Güncel Öğretim Teknikleri	1	0,49	-	0	1
Suriyeli Mülteci Öğrenciler	1	0,49	-	0	1
Somali’de Türkçe Öğretimi	1	0,49	-	0	1
Yabancı Dil Olarak Türkçe	11	5,39	2	6,66	13
Göreve Dayalı Dil Öğretimi	1	0,49	-	0	1
Günlük Konuşma Kılavuzu	1	0,49	-	0	1
Dereceli Puanlama Anahtarı	1	0,49	-	0	1

Avrupa Dil Gelişim Dosyası	1	0,49	-	0	1
Yabancılar Türkçe Öğretimi	8	3,92	1	3,33	9
Biçimlendirici Değerlendirme	1	0,49	-	0	1
Diller İçin Ortak Avrupa Metni	-	0	1	3,33	1
Uzaktan Öğretimle Yabancı Dil	1	0,49	-	0	1
İletişimsel Konuşma Etkinlikleri	1	0,49	-	0	1
Konuşma Becerisine Yönelik Tutum	1	0,49	-	0	1
New English File Ders Kitapları	1	0,49	-	0	1
Yedi İklim Türkçe Ders Kitapları	1	0,49	-	0	1
İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretimi	1	0,49	-	0	1
Holistik ve Analitik Ölçme Yolları	1	0,49	-	0	1
Konuşma Becerisine Katkı Sağlayan Etkinlikler	-	0	1	3,33	1
Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğretmek	-	0	1	3,33	1
Yabancılar Uzaktan Türkçe Öğretimi	1	0,49	-	0	1
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi	5	2,45	-	0	5
Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi	1	0,49	-	0	1
Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı	1	0,49	-	0	1
Interchange Fourth Edition Kitapları	1	0,49	-	0	1
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi	15	7,35	1	3,33	16
Göreve Dayalı Öğrenme ve Öğretim Yöntemi	1	0,49	-	0	1
Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde Konuşma Becerisi	1	0,49	-	0	1
Web 2.0 Sesli ve Görüntülü Görüşme Uygulamaları	1	0,49	-	0	1
TOPLAM	204	100	30	100	234

Tablo 10'da sunulan bulgulara göre çalışmaların anahtar kelimelerinin kullanım dağılımı incelendiğinde en fazla kullanılan anahtar kelimenin “Konuşma Becerisi” (%14,95) olduğu tespit edilmiştir.

Yazma Becerisi ile İlgili Yapılan Tezlerin İncelenmesi

Tablo 11. Çalışmaların yıllara göre dağılımı

Yıl	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
2006	1	3,57	-	0	1
2012	1	3,57	1	7,14	2
2014	-	0	2	14,28	2
2015	1	3,57	-	0	1
2017	3	10,71	-	0	3
2018	2	7,14	4	28,57	6

2019	7	24,99	2	14,28	9
2020	4	14,28	1	7,14	5
2021	2	7,14	-	0	2
2022	3	10,71	2	14,28	5
2023	4	14,28	2	14,28	6
TOPLAM	28	100	14	100	42

Tablo 11 incelendiğinde 2007-2023 yılları arasında yazma ile ilgili toplam 42 adet tez çalışması yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. En fazla tez çalışmasının 2019 (%21,42); en az tez çalışmasının ise 2006 (%2,38) ve 2015 (%2,38) yıllarında yapıldığı görülmektedir.

Tablo 12. Çalışmaların konularına göre dağılımı

Konu	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Sosyal Medya	-	0	1	7,14	1
Dijital Hikâye	-	0	1	7,14	1
Yazma Kaygısı	2	7,14	-	0	2
Akademik Yazma	1	3,57	1	7,14	2
Süreç Temelli Yazma	1	3,57	4	28,57	5
Yazma Becerisiyle İlgili Karşılaşılan Sorunlar	3	10,71	-	0	3
Ölçme ve Değerlendirme	11	39,28	1	7,14	12
Aktif Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	5	17,85	1	7,14	6
Yazma Becerisiyle İlgili Öğrenci/ Öğretmen Görüşleri	3	10,71	-	0	3
Yazma Becerisini Geliştirmeye Yönelik	2	7,14	5	35,71	7
TOPLAM	28	100	14	100	42

Tablo 12’de sunulan bulgulara göre çalışmaların konularına göre dağılımı incelendiğinde en fazla çalışılan konunun Ölçme ve Değerlendirme (%28,57); en az çalışılan konunun ise Sosyal Medya (%2,38) ve Dijital Hikâye (%2,38) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 13. Çalışmaların modellerine göre dağılımı

Araştırmanın Modeli	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Durum	3	10,71	-	0	3
Tarama	5	17,85	1	7,14	6
Deneyisel	7	24,99	1	7,14	8
Çeşitleme	-	0	1	7,14	1
Ardışık-sıralı	-	0	1	7,14	1
Karma-gömülü	-	0	2	14,28	2
Karma-keşfedici	1	3,57	-	0	1
Karma-açıklayıcı	1	3,57	-	0	1
Eylem araştırması	-	0	4	28,57	4
Yakınsak paralel desen	1	3,57	-	28,57	1
Desen belirtilmemiş	10	35,71	4	0	14
TOPLAM	28	100	14	100	42

Tablo 13 incelendiğinde çalışmalarda en çok deneysel deseninin (%19,04) kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 14. Çalışmaların örneklem seçim yöntemlerine göre dağılımı

Örnekleme Yöntemleri	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	

Seçkisiz (random) örnekleme	9	32,14	4	28,57	13
Seçkisiz olmayan örnekleme	2	7,14	2	14,28	4
Tesadüfi küme örnekleme	2	7,14	-	0	2
Belirtilmemiş	15	53,57	8	57,14	23
TOPLAM	28	100	14	100	42

Tablo 14 incelendiğinde çalışmalarda en çok seçkisiz (random) örneklemenin (%30,95); en az tesadüfi küme örneklemenin (%4,76) kullanıldığı görülmüştür.

Tablo 15. Çalışmaların örneklem grubuna göre dağılımı

Örneklem Grubu	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Materyaller (ders kitapları, ders içerikleri, eserler, sınavlar vb.)	8	28,57	1	7,14	9
Uluslararası öğrenciler	18	64,28	13	92,85	31
Ortaokul öğrencileri	1	3,57	-	0	1
Öğretim görevlileri*	1	3,57	-	0	1
TOPLAM	28	100	14	100	42

Tablo 15 incelendiğinde çalışmaların en fazla uluslararası öğrencilerle (%73,80); en az ortaokul öğrencileri (%2,38) ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı öğretmenlerle (%2,38) yapıldığı tespit edilmiştir.

İki farklı tezde iki farklı örneklem grubunun tespit edilmesinden dolayı ikincil gruplar * ile gösterilmiştir. (*Uluslararası öğrenciler ve kursiyerler; uluslararası öğrenciler ve öğretim görevlileri*). İki farklı tezde iki farklı örneklem grubunun tespit edilmesi incelenen toplam tez sayısında (42) herhangi bir değişikliğe neden olmamıştır.

Tablo 16. Çalışmaların örneklem gruplarının dil yeterliklerinin kullanım sıklığına göre dağılımı

Dil Yeterlikleri	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
A1	5	11,62	1	4,76	6
A2	7	16,27	1	4,76	8
B1	6	3,95	4	19,04	10
B2	10	23,25	7	33,33	17
C1	8	18,60	4	19,04	12
Belirtilmemiş	7	16,27	4	19,04	11
TOPLAM	43	100	21	100	64

Tablo 16 incelendiğinde, çalışmalarda en fazla B2 (%26,56); en az A1 (9,37) dil yeterliğinin tercih edildiği görülmüştür.

Tablo 17. Çalışmaların veri toplama araçlarına göre dağılımı

Veri Toplama Araçları	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Test	1	3,57	1	7,14	2
Anket	2	7,14	1	7,14	3
Doküman	13	46,42	2	14,28	15
Ölçek/envanter	5	17,85	5	35,71	10
Görüşme/mülakat	5	17,85	1	7,14	6
Karma veri toplama araçları	2	7,14	4	28,57	6
TOPLAM	28	100	14	100	42

Tablo 17 incelendiğinde, çalışmalarda en çok doküman incelemesi yönteminin (%35,71); en az test yönteminin (%4,76) kullanıldığı görülmüştür.

Tablo 18. Çalışmaların veri analiz yöntemlerine göre dağılımı

Veri Analiz Yöntemleri	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Betimsel istatistik	9	32,14	6	42,85	15
Betimsel analiz	5	17,85	3	21,42	8
İçerik analizi	14	49,99	5	35,71	19
TOPLAM	28	100	14	100	42

Tablo 18 incelendiğinde, çalışmalarda veri analiz yöntemlerinden en çok içerik analizinin (%45,23); en az betimsel analizinin (%19,04) kullanıldığı görülmüştür.

Tablo 19. Çalışmaların üniversitelere göre dağılımı

Üniversite Adı	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Gazi Üniversitesi	2	7,14	5	35,71	7
Uşak Üniversitesi	-	0	1	7,14	1
İnönü Üniversitesi	-	0	1	7,14	1
Mersin Üniversitesi	1	3,57	-	0	1
Ankara Üniversitesi	1	3,57	1	7,14	2
Atatürk Üniversitesi	-	0	1	7,14	1
Sakarya Üniversitesi	1	3,57	1	7,14	2
Başkent Üniversitesi	2	7,14	-	0	2
İstanbul Üniversitesi	1	3,57	-	0	1
Akdeniz Üniversitesi	2	7,14	-	0	2
Marmara Üniversitesi	2	7,14	1	7,14	3
Hacettepe Üniversitesi	-	0	1	7,14	1
Dokuz Eylül Üniversitesi	1	3,57	-	0	1
Yıldız Teknik Üniversitesi	1	3,57	-	0	1
Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	3,57	-	0	1
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	3,57	-	0	1
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	3	10,71	1	7,14	4
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1	3,57	-	0	1
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	-	0	1	7,14	1
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	1	3,57	-	0	1
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4	14,28	-	0	4
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	2	7,14	-	0	2
TOPLAM	28	100	14	100	42

Tablo 19’da sunulan bulgulara göre çalışmaların üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde en fazla tez çalışmasının Gazi Üniversitesinde (%16,66) olduğu görülmüştür.

Tablo 20. Çalışmaların anahtar kelimelerinin kullanım sıklığına göre dağılımı

Anahtar Kelimeler	Yüksek Lisans Tezleri		Doktora Tezleri		Toplam (N)
	f	%	f	%	
Dil	1	0,94	-	0	1
İran	1	0,94	-	0	1
Kaygı	3	2,83	1	1,56	4
Dönüt	1	0,94	-	0	1
Farsça	1	0,94	-	0	1
Tutum	1	0,94	1	1,56	2
Türkçe	1	0,94	-	0	1
Yazma	4	3,77	2	3,12	6
Arapça	1	0,94	-	0	1
Özerklik	1	0,94	-	0	1
Ana Dili	1	0,94	-	0	1

Tutukluk	1	0,94	-	0	1
Gürcistan	1	0,94	-	0	1
Özyeterlik	-	0	2	3,12	2
Ana Diller	-	0	1	1,56	1
Dil Aileleri	-	0	1	1,56	1
Söz Varlığı	-	0	1	1,56	1
Ders İçeriği	1	0,94	-	0	1
Ders Kitabı	3	2,83	-	0	3
B1 Seviyesi	1	0,94	-	0	1
B2 Seviyesi	1	0,94	1	1,56	2
Bağdaşıklık	-	0	1	1,56	1
Motivasyon	-	0	1	1,56	1
Dil Öğretimi	2	1,88	-	0	2
Web Araçları	1	0,94	-	0	1
Akademik Dil	-	0	1	1,56	1
Sosyal Medya	-	0	1	1,56	1
Türkçe Eğitimi	1	0,94	1	1,56	2
Yazma Eğitimi	5	4,71	-	0	5
Yazılı Anlatım	3	2,83	-	0	3
Otantik Yazma	-	0	1	1,56	1
Yazma Kaygısı	2	1,88	1	1,56	3
Yazma Becerisi	14	13,20	10	15,62	24
Yaratıcı Yazma	2	1,88	1	1,56	3
Yazma Öğretimi	-	0	1	1,56	1
Yazma Özerkliği	1	0,94	-	0	1
Yazma Görüşleri	1	0,94	-	0	1
Karşıtsal Dilbilim	1	0,94	-	0	1
Güdümlü Yazma	-	0	1	1,56	1
Web 2.0 Araçları	-	0	1	1,56	1
Akademik Türkçe	-	0	1	1,56	1
Akademik Yazma	1	0,94	2	3,12	3
Yazma Özyeterliği	-	0	1	1,56	1
Suriyeli Öğrenciler	1	0,94	-	0	1
Yazma Etkinlikleri	1	0,94	-	0	1
Materyal Tasarımı	-	0	1	1,56	1
Öz Yeterlilik Algısı	1	0,94	-	0	1
Türk Toplum Bilgisi	1	0,94	-	0	1
Türkoloji Bölümleri	1	0,94	-	0	1
Metinsellik Ölçütleri	-	0	1	1,56	1
Kümeleme Yöntemi	1	0,94	-	0	1
Uluslararası Öğrenci	-	0	1	1,56	1
Akran Geri Bildirimi	1	0,94	-	0	1
Materyal Hazırlama	1	0,94	-	0	1
İletişimsel Yaklaşım	-	0	1	1,56	1
Yanlış Çözümlemesi	1	0,94	-	0	1
Yazma Yaklaşımları	1	0,94	-	0	1
Yabancı Dil Öğretimi	1	0,94	-	0	1
Süreç Temelli Yazma	-	0	1	1,56	1
Kelime Ağı Oluşturma	1	0,94	1	1,56	2
Yaratıcı Yazma Süreci	1	0,94	-	0	1
Akran Değerlendirmesi	1	0,94	-	0	1
Dijital Hikâye Anlatımı	-	0	1	1,56	1
Cümle Piramidi Tekniği	1	0,94	-	0	1
Yazma Gelişim Dosyası	-	0	1	1,56	1
Ölçme ve Değerlendirme	1	0,94	1	1,56	2
Mısır'da Türkçe Öğretimi	1	0,94	-	0	1
Kelime Hazinesi Katsayısı	-	0	1	1,56	1
Yabancı Dil Olarak Türkçe	1	0,94	2	3,12	3
Yazmak için Konuş Modeli	-	0	1	1,56	1
Gelişim Dosyası (Portfolyo)	-	0	1	1,56	1

Karşılıklı Konuşma Becerisi	-	0	1	1,56	1
Dereceli Puanlama Anahtarı	1	0,94	-	0	1
Okuduğunu Anlama Becerisi	1	0,94	-	0	1
Yabancılar Türkçe Öğretimi	14	13,20	5	7,81	19
Tek Başına Konuşma Becerisi	-	0	1	1,56	1
Teknoloji Tabanlı Dil Öğretimi	-	0	1	1,56	1
Planlı Yazma ve Değerlendirme	-	0	2	3,12	2
Öğrenme Amaçlı Mektup Yazma	1	0,94	-	0	1
Süreç Temelli Yabancı Dil Öğretimi	1	0,94	-	0	1
Alternatif Değerlendirme Yöntemleri	-	0	1	1,56	1
Süreç Temelli Planlı Yazma Yöntemi	1	0,94	-	0	1
Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi	7	6,60	1	1,56	8
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi	3	2,83	3	4,68	6
Yabancılar Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisi Geliştirme Yolları	1	0,94	-	0	1
TOPLAM	106	100	64	100	170

Tablo 20’de sunulan bulgulara göre çalışmaların anahtar kelimelerinin kullanım dağılımı incelendiğinde en fazla kullanılan anahtar kelimenin “Yazma Becerisi” (%14,11) olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç

Yabancılar Türkçe Öğretimi alanında anlatma becerileri ile ilgili lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelendiği bu araştırmada bazı sonuçlara ulaşılmıştır. İlk olarak yabancılar Türkçe öğretimi alanında konuşma ile ilgili yapılan çalışmalar incelenmiştir. 2007-2023 yılları arasında konuşma ile ilgili toplam 60 adet tez çalışması yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. En fazla tez çalışmasının 2019 yılında (f=12) yapıldığı tespit edilmiştir. Tezlerin konularına göre dağılımı incelendiğinde; Ölçme ve Değerlendirme (f=20), Aktif Öğrenme Yöntem ve Teknikleri (f=18), Konuşma Becerisini Geliştirmeye Yönelik (f=9), Konuşma Kaygısı (f=9), Konuşma Becerisiyle İlgili Karşılaşılan Sorunlar (f=3) Konuşma Becerisiyle İlgili Öğrenci/ Öğretmen Görüşleri (f=1) şeklinde olup en fazla çalışılan konunun Ölçme ve Değerlendirme olduğu görülmüştür. Tezlerin yöntemlerine göre dağılımı incelendiğinde çoğunun nitel yaklaşım yöntemiyle yapıldığı, nitel yaklaşım yöntem desenlerinden de en çok tarama deseninin (f=20) kullanıldığı tespit edilmiştir. İncelenen tezlerde seçkisiz (random) örnekleme (f=10) ve seçkisiz olmayan örneklemenin (f=10) eşit sıklıkta kullanıldığı görülmüş olup en fazla çalışmanın uluslararası öğrencilerle (f=39) yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Hedef grupların dil yeterliklerinin kullanım sıklığına göre ise en çok B2 (f=17) dil yeterliğinin tercih edildiği görülmüştür. Tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımı incelendiğinde en çok doküman incelemesi (f=21) yönteminin; veri analiz yöntemlerine göre dağılımı incelendiğinde ise en çok betimsel istatistiğin (f=28) kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak konuşma ile ilgili yapılan tez çalışmalarının en fazla İstanbul Üniversitesinde (f=8) olduğu ve tezlerde en fazla kullanılan anahtar kelimenin “Konuşma Becerisi” (f=35) olduğu söylenebilir.

Konuşma becerisinin ardından yabancılar Türkçe öğretimi alanında yazma ile ilgili yapılan çalışmalar incelenmiştir. 2006-2023 yılları arasında yazma ile ilgili toplam 42 adet tez çalışması yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. En fazla tez çalışmasının 2019 (f=9) yılında yapıldığı tespit edilmiştir. Tezlerin konularına göre dağılımı incelendiğinde; Ölçme ve Değerlendirme (f=12), Yazma Becerisini Geliştirmeye Yönelik (f=7), Aktif Öğrenme Yöntem ve Teknikleri (f=6), Süreç Temelli Yazma (f=5), Yazma Becerisiyle İlgili Öğrenci/ Öğretmen Görüşleri (f=3), Yazma Becerisiyle İlgili Karşılaşılan Sorunlar (f=3), Akademik Yazma (f=2), Yazma Kaygısı (f=2), Dijital Hikâye (f=1) ve Sosyal Medya (f=1) şeklinde olup en fazla çalışılan konunun Ölçme ve Değerlendirme olduğu görülmüştür. Tezlerin yöntemlerine göre dağılımı incelendiğinde en çok deneysel deseninin (f=8) kullanıldığı tespit edilmiştir. İncelenen tezlerde seçkisiz (random) örneklemenin (f=13) ağırlıkta olduğu görülmüş olup en fazla

çalışmanın uluslararası öğrencilerle (f=31) yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Hedef grupların dil yeterliklerinin kullanım sıklığına göre dağılımı incelendiğinde ise en çok B2 (f=17) dil yeterliğinin tercih edildiği görülmüştür. Tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımı incelendiğinde en çok doküman incelemesi (f=15) yönteminin; veri analiz yöntemlerine göre dağılımı incelendiğinde ise en çok içerik analizinin (f=19) kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak yazma ile ilgili yapılan tez çalışmalarının en fazla Gazi Üniversitesinde (f=7) olduğu ve tezlerde en fazla kullanılan anahtar kelimenin “Yazma Becerisi” (f=24) olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak yabancılara Türkçe öğretimi alanında anlatma becerileri ile ilgili lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelendiği bu çalışmada 2006-2023 yıllarında yapılmış toplam 102 çalışmaya ulaşılmıştır. Tek bir konu ile sınırlandırılmayan çalışmaların çalışmanın ana amacı doğrultusunda bir başlık altında kategorileşmesine dikkat edilmiştir. Bu kapsamda her iki beceri alanında da en fazla çalışılan konunun Ölçme ve Değerlendirme olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tezlerin yöntemlerine göre dağılımı incelendiğinde konuşma becerisi alanında en çok deneysel deseninin; yazma becerisi alanında ise tarama deseninin kullanıldığı tespit edilmiştir. Çalışmalar örneklem grubu seçim yöntemlerine göre incelendiğinde çalışmaların çoğunda seçim yöntemlerine yer verilmediği görülmüş olsa da konuşma becerisi alanında seçkisiz (random) örnekleme ve seçkisiz olmayan örnekleminin kullanım sıklığının eşit olduğu; yazma becerisi alanında ise seçkisiz (random) örnekleminin ağırlıkta olduğu söylenebilir. İncelenen çalışmalarda her iki beceri alanında en çok tercih edilen hedef grupların uluslararası öğrenciler olduğu ve hedef grupların dil yeterliklerine bakıldığında ise en çok tercih edilen dil yeterliğinin B2 olduğu tespit edilmiştir. İncelenen çalışmalarda kullanılan veri toplama araçlarına bakıldığı zaman doküman incelemesinin ağırlıkta olduğu görülmüştür. Çalışmalar veri analizi açısından incelendiğinde konuşma becerisi alanında betimsel istatistiğin; yazma becerisi alanında ise içerik analizinin daha fazla kullanıldığı tespit edilmiştir. Yapılan çalışmaların üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde ise konuşma becerisi alanında yapılan en fazla çalışmanın İstanbul Üniversitesinde; yazma becerisi alanında yapılan en fazla çalışmanın ise Gazi Üniversitesinde olduğu görülmüştür. Yine bu becerilere paralel olarak çalışmaların anahtar kelimelere göre dağılımı incelendiğinde en fazla kullanılan anahtar kelimelerin “Yazma Becerisi” ve “Konuşma Becerisi” olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan çalışmadan hareketle YTÖ alanında anlatma becerileri ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin sistematik olarak incelenmesine dair çalışmaların sayısının artırılması ve YTÖ alanında anlama ve anlatma becerilerinin bir arada olduğu lisansüstü çalışmaların incelenmesi önerilebilir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada, Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi’nde belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergede *Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler* başlığı altında açıklanan eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Etik kurul izni gerektirmeyen bir çalışmadır.

Yazarların Katkı Oranı

Çalışmada, birinci yazar %50, ikinci yazar %50 katkıda bulunmuştur.

Çıkar Çatışması

Herhangi bir çıkar çatışması durumu bulunmamaktadır.

Kaynakça

Alver, M. & Taştanir, L. (2017). Konuşma becerisi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(3), 451-462.

- Arslan, M., & Kılıc, E. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisinin gelişiminde karşılaşılan sorunlar: Bosna Hersek örneği. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 169-182.
- Azizoğlu, N. İ., Demirtaş Tolaman, T., & İdi Tulumcu, F. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik yazma becerisi: Karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 2(1), 7-22.
- Biçer, N., Çoban, İ. ve Bakır, S. (2014). Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin karşılaştığı sorunlar: Atatürk üniversitesi örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(29), 125-135.
- Büyükkız, K. K. (2014). Yabancılar Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(25), 203-213.
- Çalık, M. & Sözbilir, M. (2014). İçerik analizinin parametreleri [Parameters of content analysis]. *Eğitim ve Bilim*, 39(174), 33-38.
- Dinçer, S. (2018). Eğitim bilimleri araştırmalarında içerik analizi: Meta-analiz, meta-sentez, betimsel içerik analizi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 176-190.
- Dönmez, A. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi üzerine yazılan akademik tezlerin sistematik derleme yöntemi ile incelenmesi. *Türkçe Uygulamalı Dilbilim Dergisi*, 2(1), 23-32.
- Ercan Güven, A. N. (2014). *Yabancılar Türkçe öğretimi üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından analizi*. 7. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı Bildirileri, 19- 21 Haziran, Muğla, Türkiye.
- Göçer, A. (2015). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin kazandırılması. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 21-36.
- İlter, B.G. (2002). *Oluşturmacı yaklaşımla İngilizce yazma becerisinin öğrenci etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karasar, N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayıncılık.
- Karatay, H. (2011). Süreç temelli yazma modelleri: Planlı yazma ve değerlendirme. M. Özbay (Ed.), *Yazma eğitimi içinde* (s. 21-43). Pegem Akademi.
- Kemiksiz, Ö. (2016). *Doğrudan öğretim modeliyle 5. sınıf öğrencilerinin konuşma becerilerinin geliştirilmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Keser, S. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisinin geliştirilmesinde karşılaşılan güçlükler*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- Kızıldağ, İ. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma dersleri hakkındaki görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Köksal, D & Dağ Pestil, A. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe konuşma öğretimi, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi. A. Şahin (Ed.), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi içinde* (s.295-316). Pegem Akademi.
- Maden, S., Dincel, Ö., & Maden, A. (2015). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma kaygıları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4(2).

- Özdemir, B. (2019). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma kaygılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 23(2), 351-364.
- Öztürk, B. K. (2012). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 59-72.
- Sever, S. (1998). Dil ve iletişim (etkili yazılı ve sözlü anlatım). *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 31(1).
- Sezgin, F., & Sönmez, E. (2018). Systematic investigation of organizational culture and climate studies: A content analysis. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 19(1), 257-275.
- Taşköprü G. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe sınıflarında konuşma becerisini geliştirmeye yönelik materyal hazırlama*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tavşancıl, E., & Aslan, A. E. (2001). *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. Epsilon Yayınevi.
- Tranfield, D., Denyer, D., & Smart, P. (2003). Towards a Methodology for Developing Evidence-Informed Management Knowledge by Means of Systematic Review. *British Journal of Management*, 14(3), 207-222.
- Türkben, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(4), 2464-2479.
- Uysal, A., & Zorpuzan, S. (2021). Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisinin Eğitimi Üzerine Değerlendirme. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 6(2), 251-283.
- Yaman, E. (2012). *Yazma sanatı*. (2. Baskı). Akçağ Yayınları.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Introduction

In the literature, there are studies examining the research on teaching Turkish as a foreign language. However, there is no systematic study on the systematic examination of theses on basic skills in teaching Turkish as a foreign language. In this respect, in order to fill this gap in the literature, theses on narrative skills (speaking and writing) were analyzed. Accordingly, the aim of the study is to compile and systematically examine the postgraduate theses on narrative skills in the field of Teaching Turkish to Foreigners between 2006-2023. The distribution of the studies according to their subjects, models, target group selection methods, target groups, language proficiency of target groups, data collection tools and data analysis techniques were tried to be determined and answers to the following questions were sought: 1. How is the distribution of graduate studies on writing and speaking in the field of teaching Turkish to foreigners according to years? 2. How is the distribution of graduate studies on writing and speaking in the field of teaching Turkish to foreigners according to their subjects? 3. How is the distribution of graduate studies on writing and speaking in the field of teaching Turkish to foreigners according to their models? 4. How is the distribution of graduate studies on writing and speaking in the field of teaching Turkish to foreigners according to sample/study group selection methods? 5. How is the distribution of graduate studies on writing and speaking in the field of teaching Turkish to foreigners according to target groups? 6. How is the distribution of graduate studies on writing and speaking in the field of teaching Turkish to foreigners according to the frequency of use of

language competencies of target groups? 7. How is the distribution of postgraduate studies on writing and speaking in the field of teaching Turkish to foreigners according to the frequency of data collection tools? 8. How is the distribution of postgraduate studies on writing and speaking in the field of teaching Turkish to foreigners according to data analysis methods? 9. How is the distribution of graduate studies on writing and speaking in the field of teaching Turkish to foreigners according to universities? 10. How is the distribution of graduate studies on writing and speaking in the field of teaching Turkish to foreigners according to the frequency of use of keywords?

Method

In this study, the systematic analysis method was used. The systematic analysis method aims to review and analyze the literature on the aims and questions of the study in a detailed and systematic way (Tranfield, Denyer & Smart, 2003). Through this method, postgraduate studies on writing and speaking in the field of teaching Turkish to foreigners were examined. The distribution of the studies according to years, subjects, models, sample group selection methods, sample groups, language proficiency of sample groups, data collection tools, data analysis techniques, universities and keywords used were tried to be determined.

Study Material

The research group of this study consists of a total of 102 master's and doctoral thesis studies on narration skills (writing and speaking) in the field of teaching Turkish to foreigners between 2006-2023.

Data Collection Process

In this study, YÖK-TEZ database was searched to reach the thesis studies on narration skill in the field of teaching Turkish to foreigners. In order to reach the studies, only the titles of "Teaching Turkish to Foreigners", "Teaching Turkish as a Foreign Language", "Teaching Turkish as a Foreign Language", "Teaching Turkish as a Foreign Language", "Writing" and "Speaking" were prioritized. The studies were analyzed with the document analysis method. "Document review involves the analysis of written materials containing information about the phenomenon or phenomena targeted for research" (Yıldırım & Şimşek, 2018: 189).

Analysis of Data

The research data were analyzed using categorical analysis, one of the types of content analysis. Categorical analysis is defined as dividing a message into units and grouping them into categories according to predetermined criteria or criteria added during the analysis (Tavşancıl & Aslan, 2001). In this analysis method, the frequency of each category is counted and given as a percentage or ratio. Thus, information on which category is more intense or important can be obtained (Sezgin & Sönmez, 2018).

During the data analysis, a form was created using articles similar to the data analysis process of the current study and coding was done in accordance with this form (Büyükkız, 2014; Türkben, 2018). The coding was done by two researchers. There was no difference of opinion between the coders.

Results

As a result, in this study, which examined the postgraduate theses on narration skills in the field of teaching Turkish to foreigners in terms of various variables, a total of 102 studies conducted between 2006-2023 were reached. Care was taken to categorize the studies that could not be limited to a single subject under a title in line with the main purpose of the study. In this context, it was concluded that the most studied topic in both skills areas was Measurement and Evaluation. When the distribution of the theses according to their methods was examined, it was found that the experimental design was mostly

used in the field of speaking skills and the survey design was mostly used in the field of writing skills. When the studies were analyzed according to the sample group selection methods, it was seen that most of the studies did not include selection methods, but it can be said that the frequency of use of random sampling and non-random sampling is equal in the field of speaking skills, and random sampling is predominant in the field of writing skills. In the studies examined, it was determined that the most preferred target groups in both skill areas were international students and the most preferred language proficiency of the target groups was B2. When the data collection tools used in the studies were examined, it was seen that document analysis was predominant. When the studies were analyzed in terms of data analysis, it was found that descriptive statistics was used more in the field of speaking skills and content analysis was used more in the field of writing skills. When the distribution of the studies according to universities was examined, it was seen that the most studies in the field of speaking skills were conducted at Istanbul University and the most studies in the field of writing skills were conducted at Gazi University. Again, in parallel with these skills, when the distribution of the studies according to keywords was analyzed, it was concluded that the most used keywords were "Writing Skill" and "Speaking Skill".

Based on this study, it can be suggested to increase the number of studies on the systematic examination of graduate theses related to narration skills in the field of Teaching Turkish to Foreigners and to examine graduate studies in which comprehension and narration skills are combined in the field of Teaching Turkish to Foreigners.